

Thema: Verzoening

Overweging 15 september 2013 door Hans Ernens

“... Vergeving is een eerste stap tot verzoening.

De ander kunnen vergeven,

*maar ook jezelf kunnen vergeven als je een fout hebt gemaakt
en een ander hebt gekwetst ...”*

Lector: Fred Vos

Eerste lezing: Verzoening met je vijand

Tweede lezing: 2 Korinthiërs 5, 11-20

Verzoening met je vijand

Een groot krijgsman regeerde in een oneindig land en had vele vrienden, maar ook vijanden.

De krijgsman deelde alles met zijn vrienden, zijn macht, zijn roem, zijn geld, volop eten en drinken. Zijn vrienden deden alles voor hem, roemden hem en beschermden hem. De krijgsman was echter onverzoenlijk tegenover zijn vijanden; hij joeg hen achterna, zette hen gevangen, zij kregen amper voedsel en stierven vaak een onfortuinlijke dood. Hij kende geen genade.

De krijgsman was echter ook een vroom man en in zijn gebeden sprak hij vaak tot God:

“God vertel mij, wat is nu de hemel en wat is nu de hel? Hoe bereid ik me voor op mijn lotsbestemming?”

De krijgsman vroeg het keer op keer en was zo verbeterd op een antwoord dat hij koers zette naar een klooster gelegen in de bergen en daar een monnik aansprak. De monnik herkende de krijgsheer wel, maar gaf geen blijk van de erkenning die ieder ander de krijgsman wel schonk. Geïrriteerd door de sobere benadering van de monnik riep hij:

“Monnik, leg mij uit wat hemel en wat hel is!”

De monnik keek op naar de vervaarlijke krijger en antwoordde met minachting:

“Jou iets uitleggen over hemel en hel? Daar ben je veel te stom voor. Bovendien stink je zoals al je gevangenen, is je zwaard verroest door al het bloed. Jij een krijgsman? Maak dat je wekomt!”

De krijgsman was intens beledigd en gekwetst en hij werd woedend. Zijn gezicht werd paarsrood, zijn hart bonkte en hij trok zijn zwaard. Hij hief het hoog in de lucht om de monnik te doden.

“Dat is nu de hel, zei de monnik plotseling”

Nu was de krijgsman totaal overdonderd. De kleine monnik had zijn leven op het spel gezet om hem duidelijk te maken wat de hel was! Langzaam liet hij zijn zwaard zakken, vervuld van dankbaarheid en kalmte zoals hij nog nooit had gevoeld. Het bleef even stil.

“En dit is nu de hemel”, zie de monnik zacht.

“Ga heen en vertoon je onder je vijanden; luister naar hen, leer van hen, verzoen je met hen. Verzoening schenkt je uiteindelijk eeuwige rust in je hart.”

Overweging

Kennen jullie misschien de film “Joyeux Noel”? Deze film speelt zich af in de Eerste Wereldoorlog in de loopgraven. Tijdens een staakt het vuren met Kerst komen Duitse, Franse en Engelse soldaten met elkaar in aanraking. Er worden voorzichtig wat woordjes gesproken, foto's van geliefden uitgewisseld, gedronken en gezongen. Een overwachtse verbroedering en verzoening tijdens de verschrikkingen van de eerste WO in de loopgraven. Een klein wonder tijdens een groot conflict.

Verzoening; het woord zoen komt er in voor, dus het moet wel mooie betekenis hebben. Zoenen is mooi, lief, fijn. Verzoening dus ook, maar wat is het nu precies en wat doen we er dan mee?

Verzoening betekent zoets als vergeving en vrede stichten, het goed maken.

Kun je je zomaar verzoenen met iets, iemand, een situatie, jezelf, vrede tussen volkeren?

Positief concept

In het Oude Testament is vrede een positief concept. Shalom staat voor volheid van welzijn. Dat moet onderhouden en bewaard worden. Daarnaast is vrede een geschenk van God voor zijn uitverkoren volk. In het verbond tussen God en mensen zorgt God voor vrede als de mensen vrede maken, wel-doen om wel-zijn te verkrijgen. Lijkt simpel niet?

Maar zien jullie ooit een verzoening of vrede tot stand komen in Syrië of tussen de Palestijnen en Israëliërs? Nee, misschien niet direct; de weg naar vrede tussen landen is enorm gecompliceerd en vrijwel niemand weet de ideale vreedzame oplossing.

Maar moet je niet kleiner beginnen, verzoening met je vrienden, je familie, je ouders en kinderen, je burens, je straat, maar ook met jezelf? Hoe kun je je met iemand of een situatie verzoenen als er geen vrede heerst in je eigen hart? Als je geplaagd wordt door onrust?

Slachtoffer

Verzoening kan ook ver gaan. Ik het tijdschrift Volzin stond eens een artikel over een moeder, die contact zocht met de moordenaar van haar dochter. Ze heeft er een boek over geschreven. Ze vind de moord nog steeds even erg, maar ze kan de moordenaar toch ook zien als een mens en niet alleen als een beest.

Bij verzoening is, volgens Paulus, de vraag niet hoe men kan vergeven, maar hoe de slachtoffers van geweld de genade van God kunnen ontdekken die opwelt in hun leven. Het verzoeningsproces begint met het slachtoffer en niet met de moordenaar. Het betekent dat de slachtoffers de woede over de pijn en ellende die zij hebben doorstaan moeten kunnen uitdrukken, zoals de moeder dat in haar boek deed.

We lezen in Mathëus, “bid voor je vijanden”, maar hoe moeilijk is dat niet voor de hedendaagse mens?

Mensen leren niet hoe ze zich kunnen verzoenen. De maatschappij vindt assertiviteit belangrijker.

In de cultuur van assertiviteit geldt vergeving als een zwakte, terwijl het m.i. juist een teken van kracht is.

Paulus schrijft dat iemand misschien nog de moed heeft om voor een goede te sterven. Dat gaat héél ver. Maar God gaat tot het uiterste. Hij laat Zijn Zoon sterven voor goddelozen en zondaren. Dat is het bewijs van Zijn liefde.

Levensverhaal

Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend, lezen we zojuist in Korintiërs.

'Apo-katallasso' in Kolosse 1:20 duidt op zowel verticale verzoening ("het al met Zich") als op de horizontale verzoening (alle vijanden onderling). Ziedaar het allesomvattend effect van het kruis. God verzoent niet een beetje, ook niet veel.. maar "het al".

Wij aardse mensen zijn niet zo allesomvattend in onze verzoening. Want de basis van verzoening ligt altijd in jezelf, in het reine komen met je eigen levensverhaal, je verwondingen, je sterke en zwakke kanten, je uiterlijk, met je talenten en beperkingen die je hebt meegekregen.

Met jezelf in het reine komen, betekent in de eerste plaats: vrede met jezelf sluiten, het ge-vecht in jezelf tot rust brengen. Dat zal alleen lukken als je met je emoties in gesprek gaat, ermee discussieert om te horen wat ze je te zeggen hebben. Dan kun je een einde maken aan de innerlijke onrust en de strijd beslechten, wat de eigenlijke betekenis van het woord is.

Hoge verwachtingen

Verzoening met jezelf betekent dat je niet hard voor jezelf bent, maar dat je liefdevol en teder met jezelf omgaat. Niet kwaad worden op jezelf, omdat je niet blijkt te voldoen aan een ideaalbeeld dat je eerder componeerde, terwijl nu blijkt dat je die lat te hoog hebt gelegd.

Je hoeft niet steeds zulke hoge eisen aan jezelf te stellen, waar komt die behoefte eigenlijk vandaan? Is het een echo uit het verleden, toen je nog kind was, en volwassen mensen in je omgeving allerlei hoge verwachtingen van je hadden, waar je niet aan kon voldoen?

Veel mensen merken helemaal niet dat ze de gekwetstheid uit hun eigen kinderjaren door-geven. Als ze zelf gekleineerd zijn, zullen ze anderen kleineren. Als ze zelf hard aangepakt werden, zullen ze ook hard voor anderen zijn. Kregen ze nooit een compliment, kunnen ze die nooit een ander geven.

Ik vertelde straks in de inleiding dat tijdens de liturgie het grootse van verzoening (bv tussen twee landen) opeens veel kleiner gemaakt werd door de persoonlijke verhalen van een aantal Duiven.

Maar ook na de liturgie avond ontving ik nog aantal emails waarin persoonlijke verhalen van sommigen over verzoening mij behoorlijk hebben geraakt.

De verhalen hoe ze gekwetst waren en vervreemd van familie en/of geliefden, door eigen keuzes of het afwijken van tradities en dergelijke, maar later in hun leven toch weer verzoend werden met deze familie leden en geliefden. Soms door eigen initiatieven, soms door die van een ander. Hier komt natuurlijk ook het menselijke ego om de hoek kijken, immers wie zet de eerste stap tot een verzoening en wat dan?

Sommige mensen kunnen en willen niet vergeven of het goed maken. Een vriendin van ons vertelde over haar ernstig zieke vader die in onmin leefde met haar jongere zuster. Ondanks vele verzoeken van haar kant aan haar zuster om tenminste maar “even een minuutje naar het sterfbed van hun vader te komen en even gedag te zeggen” werd er geen gehoor aan gegeven, tot groot verdriet van haar vader.

Eerste stap

Vergeving is een eerste stap tot verzoening. De ander kunnen vergeven, maar ook jezelf kunnen vergeven als jezelf een fout hebt gemaakt en een ander hebt gekwetst. Dan komt er ook vrede in je hart en verdwijnt je eigen onrust. De krijgsman overkwam het bij de monnik, hij ervoer een hemelse kalme en ging op weg naar verzoening met zijn vijanden.

Dus, die weg naar eeuwige verzoening, begint bij jezelf. Daarom moet je in gesprek gaan. In gesprek met jezelf, met je geweten en met je oorsprong. Daar is God het vormende geheel in. Hij is je naaste die je vrijspreekt en nieuwe kansen en mogelijkheden biedt. Hij is je troostende schouder waar je je hart kunt luchten in alle nood.

In een gesprek met God, waarin je je levensloop de revue laat passeren, kom je je fouten en je tekorten, je momenten dat je van-God-verlaten was op het spoor; maar ook je goede kanten en je jubelmomenten moet je niet vergeten.

Het afwegen van je goede en minder goede kanten geeft je de kans om je leven weer op nieuw te ordenen. Eigenlijk weet je diep in je zelf - daar waar je je Geest aantreft, waar de Tempel is van je ziel, wat er verandert dient te worden in je leven. Het ontbreekt ons vaak aan moed, aan durf, aan doorzettingsvermogen om dit te erkennen.

Een persoonlijk dankgesprek met God, een voornemen het goede te doen en het foute te laten. Het weer goed maken met jezelf en de ander, het weer goed maken met je diepste innerlijke. Zal dat dan uiteindelijk lijden tot Bevrijding?

Voor mijzelf de moeite waard dit keer op keer te proberen. Soms ga ik dan weer op m'n bek, want dat zit m'n trots of dan weer een gebrek aan doorzettingsvermogen me weer in de weg. Maar ik blijf me realiseren dat ik me eerst met mezelf moet verzoenen, in het reine moet komen en de onrust moet verdringen. Pas dan kan ook ik misschien een bijdrage leveren aan het grootse, die eeuwige verzoening hier op aarde.

Moge het zo zijn.

